

ØYER KOMMUNE	
Sak nr. 17/936-27	Saksbeh. AKSP
Lopenr. 4032/18	Dato 2-5-18
Ark.nr. GDNR 155/001/883	

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten

Øyer kommune

02.05.2018

Deres ref.:
17/936-20

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/32

Klage - Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel- Gnr. 155/1/142-Ny bu til erstatning for Skjelbua

Vi viser til oversendelse av vedtak i saken 12.04.2018. Klagen framsettes derfor innen klagefristen. Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten ble av Fylkesmannen i Hedmark vurdert som klageberettiget i sak om motorferdsel i utmark i Alvdal kommune i 2016 (Jfr. Fylkesmannens brev 4.10.2016, ref. 2016/4440) og i sak om tilbygg i Stor-Elvdal innenfor regionalplanen for Rondane-Sølnekletten (Jfr. Fylkesmannens brev 30.11.2017, ref. 2017/180). Også denne saken gjelder hensynet til villreinen, og villreinnemnda anser seg derfor som klageberettiget i saken.

Villreinnemnda påklager kommunes vedtak 10.04.2018 om å gi dispensasjon fra kommuneplanens arealdel LNF3 mot oppføring av ny eller vesentlig utvidelse av bestående bebyggelse som ikke er knyttet til stedbunden næring.

Klagen gjelder ikke tillatelse til å føre opp ny bu, men størrelsen på bygget, ut fra følgende forhold:

- Saken er ikke vurdert i forhold til naturmangfoldlovas §10 om samlet belastning.
- Dispensasjonen har ikke tatt tilstrekkelig hensyn verken til de statlige/regionale rammer og mål som ligger i regional plan for Rondane-Sølnekletten (Pbl §19-2), eller til uttalelser fra direkte berørte statlige eller regionale myndigheter.
- Presedensvirkningen av vedtaket er stor, slik at fordelene med å gi dispensasjon er ikke klart større enn ulempene (Pbl §19-2).

Villreinnemnda mener at vedtaket må omgjøres, ut fra følgende vurderinger:

Villreinenens leveområder strekker seg over flere kommuner. Mens den biologiske bestandsforvaltningen er regionalt innrettet, skjer hovedtyngden av arealforvaltningen på kommunalt nivå. For å få en enhetlig arealforvaltning for villreinenens leveområder og for å unngå den bit-for-bit-utbygging som har redusert villreinenens leveområder over lang tid, vedtok nasjonale myndigheter i 2007 å utarbeide regionale planer for nasjonale villreinområder.

Eiendommen som ønskes utvidet ligger i Sone 1 – Nasjonalt villreinområde i Regionalplanen for Rondane Sølnekletten, ca. 2.5 km innenfor grensa i luftlinje (korteste avstand). Nasjonalt villreinområde er definert som spesielt viktige områder for villrein. I retningslinjene for nasjonalt villreinområde heter det bl.a. at «Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås».

Naturmangfoldlovas §10

Utvidelser av enkelthytter vil isolert sett ha små konsekvenser for villreinen og dens leveområder. Innenfor nasjonalt villreinområde i Rondane (Sølnkletten ikke inkludert) er det registrert over 1200 fritidsboliger, seterhus og koier. Tillatelse til utvidelser i nasjonalt villreinområde vil derfor ha en betydelig presedensvirkning, som samlet sett vil kunne medføre et økt ferdselstrykk som er uheldig for villreinens arealbruk.

Vi viser her til Sivilombudsmannens avgjørelse 13.03.2018 i sak om «Dispensasjon til oppføring av hytte i randområdet for villrein i Regional plan for Nordfjella med Raudafjella 2014-2025» : (<https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/dispensasjon-til-oppforing-av-hytte-i-randomradet-for-villrein/>).

«I saker som denne, hvor naturmangfoldet er berørt, er det ikke tilstrekkelig å vurdere skadevirkningene isolert og kun ut fra et nåtidsperspektiv. Etter naturmangfoldloven § 10 skal «påvirkning av et økosystem ... vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for». Denne bestemmelsen skal blant annet forhindre en gradvis forvitring av leveområder hvor inngrepene gjerne finner sted «bit for bit, over tid, til den samlede belastningen er så stor at leveområder, arter eller genetisk mangfold kan gå tapt», jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 104.»

Kommunen har vurdert saken i forhold til Nml §9, men ikke etter Nml §10.

Statlige/regionale rammer og mål og uttalelser fra direkte berørte statlige eller regionale myndigheter

I samme brev fra Sivilombudsmannen vises det til at:

«I vurderingen av om det er grunnlag for å dispensere fra planer, er det ikke tilstrekkelig kun å se hen til den aktuelle bestemmelsen det ønskes å dispensere fra. Etter plan- og bygningsloven § 19-2 fjerde ledd første punktum skal dessuten statlige og regionale rammer og mål tillegges «særlig vekt». I forarbeidene til bestemmelsen, Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 242-243, er det presentert som et «hovedprinsipp i loven at kommunens myndighetsutøvelse og vedtak må ligge innenfor statlige og regionale rammer og mål». Videre heter det at der slike statlige og regionale rammer og mål for arealpolitikken foreligger, skal disse «legges til grunn for dispensasjonsvurderingen i den enkelte sak».

Sivilombudsmannen slår videre fast at føringene i «Regionalplanen for Nordfjella med Raudafjell 2014-2025» skal vektlegges i vurderingen av dispensasjonssøknader fra gjeldende kommuneplaner. Siden dette er en tilsvarende plan som Regional plan for Rondane-Sølnkletten, mener nemnda at også føringene i denne planen må vektlegges sterkere, jfr. siste avsnitt på forrige side.

Det følger også av Plan- og bygningslovens §19-2 fjerde ledd annet punktum at kommunene ikke bør dispensere fra planer når «en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden». I denne saken har tre regionale myndigheter (Oppland fylkeskommune, Fylkesmannen i Oppland og Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten alle frarådd dispensasjon, med henvisning til Regional Plan for Rondane-Sølnkletten og presedenshensyn. Villreinnemnda mener derfor at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har vektlagt uttalelsene fra regionale myndigheter.

Fordelene med å gi dispensasjon er ikke større enn ulempene

Oppføring av et nytt bygg til erstatning for et gammelt bygg, er i utgangspunktet å regne som et nytt bygg. Dette er i utgangspunktet ikke tillatt i henhold til retningslinjene i regionalplanen for Rondane-

Sølnkletten. Ut formålene med bygget (fjellstyrets bruk for oppsyn og skjøtsel, bruksberettigedes bruk i forbindelse med tilsyn og sanking av sau og storfe, tradisjonelt friluftsliv og sikkerhetshensyn for allmenheten vinterstid) mener nemnda at den samfunnsmessige nytten av ei ny bu tilsier at det kan gis dispensasjon for å bygge opp en ny hytte som erstatning for den gamle Skjelbua, med samme størrelse som i dag.

I vedtaket fra kommunen gis det imidlertid tillatelse til å oppføre ei ny hytte på 48 m² mot eksisterende hytte på ca. 28 m², ytre mål (dobbelts steinmur). I tillegg er det gitt tillatelse til oppføring av et uthus på 9 m², som skal erstatte eksisterende uthus. Ei ny hytte vil bli vesentlig større enn dagens hytte, og også ha vesentlig økt standard. Det vises til at hytta skal ha to enheter, hvorav den ene skal være avlåst for bruk av fjelloppsynet og bruksberettigede, og at antall sengeplasser i den åpne delen vil være tre, som i den gamle bua. Dette er imidlertid ikke nedfelt i vilkårene til dispensasjonen. Det vil også være slik at bua kan benyttes samtidig av bruksberettigede/fjellstyret og allmenheten, mens nåværende bu ikke kan benyttes av allmenheten når de bruksberettigede/fjellstyret nytter bua. Sammen med en vesentlig standardøkning, vil dette kunne medføre økt bruk av bua.

Økningen vil likevel neppe bli så stor at den har vesentlig innvirkning på villreinens arealbruk.

Presedensvirkningen av en slik utvidelse kan derimot bli betydelig, av følgende årsaker:

- Det er mange eksisterende bygg i nasjonalt villreinområde i Rondane (ca. 1200 fritidshus, seterhus og koier).
- Bua ligger relativt langt inne i nasjonalt villreinområde (ca. 2.5 km innenfor grensa i luftlinje), der ny utbygging i følge retningslinjene til regionalplanen skal unngås.
- Øyer fjellstyre disponerer allerede relativt mange buer og hytter i samme område. Øyer Fjellstue har 4 andre åpne buer + naust for overnatting i Øyerfjellet. Fjellstyret leier i tillegg ut flere hytter via Inatur (Åstdalssetra, Neråsten, Bøseterlia, i tillegg deler av Bulonhytta). Avstanden mellom Skjelbua og de nærmeste åpne buene er i luftavstand ca. 3 km til Steinhytta ved Lyngkampen og 4.5 km til Hallandshytta i nord. I tillegg har DNT Lillehammer ei selvbetjent hytte i Djupslia og ei betjent hytte ved Lyngen (5 sengeplasser). Tilbudet av åpne hytter i Øyerfjellet for allmenheten er derfor i utgangspunktet allerede svært godt.

I nemndas vurdering av denne saken, som i tilsvarende saker, har det vært presedensvirkningen og samla belastning av å åpne opp for en ny praksis i nasjonalt villreinområde i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten, som har vært avgjørende. Praksis for nemnda i tilsvarende saker har vært å tillate erstatningsbygg med samme areal/sengekapasitet. Nemnda mener at ei ny hytte med samme størrelse, men med klart høyere standard, vil dekke de fleste behov. Fordelen med å gi dispensasjon for ny hytte med vesentlig større areal midt inne i nasjonalt villreinområde, vurderes derfor ikke som klart større enn den presedensvirkning en dispensasjon vil ha.

Vi viser for øvrig til vår tidligere høringsuttale i saken.

Med hilsen

Jørund Båtstad

Leder av Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten

Kopi:

Fylkesmannen i Oppland og Fylkesmannen i Hedmark
Oppland fylkeskommune og Hedmark fylkeskommune
Rondane Sør Villreinutvalg
Øyer Fjellstyre

Ruth Johnsen

Fra: Vorkinn, Marit <FMOPMVO@fylkesmannen.no>
Sendt: onsdag 2. mai 2018 12.39
Til: Øyer Kommune Postmottak
Kopi: postmottak@hedmark.org; postmottak@oppland.org; Fylkesmannen i Oppland - postmottaket; FMHE Postmottak; 'Sollia Fjellstyre'; oyer@fjellstyrene.no
Emne: Klage på dispensasjon for gbn155/1/142 – Ny bu til erstatning for Skjelbua
Vedlegg: Klage.pdf

Øyer kommune

Vedlagt er klage på dispensasjon for gbn155/1/142 – Ny bu til erstatning for Skjelbua.
Brevet sendes kun pr. mail. Vennligst bekreft at klagen er mottatt.

Med hilsen

Marit Vorkinn
sekretær for Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten
Epost: fmopmvo@fylkesmannen.no
Tlf. 612 66068/91 31 51 64

Kopi:
Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Hedmark
Oppland fylkeskommune
Hedmark fylkeskommune
Rondane Sør Villreinutvalg
Øyer Fjellstyre